

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji	2,55 zł.
Z odnośzeniem i w agencjach	2,65 "
Na poczcie, już z odnośzeniem	2,89 "
Kwartalnie w ekspedycji	7,65 "
Na poczcie, już z odnośzeniem	8,67 "
Strajki i inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu części kwoty abonamentowej.	

OGŁOSZENIA:

na 4 s ronie 6 lam. od wiersza mm. lub jego miejsca 15 gr., na 3 str. 30 gr., na 2 str. 60 gr. Dla W. M. Gdańska te same liczby w guidenach. Tłumaczenia i ogł. skomplikowane o 20 proc. drożej. Ogł. z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Terminowego ogłoszenia się nie gwarantuje.

Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9 przed poł.

Czwartek: Matyldy, kr wd.
Piątek: † Klemensa Hofbauer. w.

CHOJNICE, piątek dnia 15. marca 1929 r.

Słońca wschód 6.20 zachód 18.08
Księżycy wschód 7.39 zach. 22.09

Przekroczenia budżetowe za rok 1927/28

Dokładny przebieg sprawy i stanowisko Rządu

Politycy i pisma obozu B. B. nawet w sprawie kredytów dodatkowych za rok 1927-28 i wynikłego stąd zatargu z Rządem, który doprowadził do wniosku o postawienie Ministra Skarbu w stan oskarżenia przed Trybunałem Stanu, usiłują twierdzić, że słuszność jest po ich stronie, że wszystko jest w porządku. Wobec tego istotnie trzeba już powiedzieć, że sprawa ta będzie dla kraju jednym z najwymowniejszych dowodów, że dla obozu B. B. prawda i słuszność wogóle nie istnieją, a zastąpione są hasłem, iż wszystko można jakoś wykręcić.

Tylko że nie wszystko można zagadać i przekrzyknąć. Obóz rządowy krzyczy, zżyma się, łaje. A tymczasem sprawa niezgłoszonych ponad 500 a około 600 milionów wydatków za r. 1927-28 bez upoważnienia ustawowego ma swój bieg prawny, w którym i Rząd raz po raz zjawia się na widowni. A ten bieg sprawy i w szczególności udział w nim Rządu przedstawia się rozpaczliwie żałośnie.

U podstaw sprawy są dwie proste zasady wszelkiego prawnego życia państwowego, które można streścić tak:

1. Konstytucja w art. 3 i 4 nie dopuszcza żadnych wydatków państwowych bez upoważnienia ustawowego. Może się zdarzyć, że konieczny jest jakiś wydatek dodatkowy ponad uchwalony budżet. Wówczas obowiązkiem Rządu jest zgłosić przedłożenie o kredycie dodatkowym przed dokonaniem wydatku, a w nagłych wypadkach równocześnie z wydatkiem. Wszelkie ukrywanie wydatku jest zdradzie, a wszelkie opóźnienie zgłoszenia o kredyty dodatkowe jest niedbalstwem, którego przeciąganie się przemienia się w ukrywanie wydatku czyli zdradzie. Skoro wydatki czyniono w okresie budżetowym 1927-28 zakończonym 31-go marca 1928, czyli rok lub więcej niż rok temu, a zgłoszeń o kredyty dodatkowe jeszcze do tej chwili niema i to, gdy przekroczenia wynoszą ogromną sumę ponad 1/2 miljarda zł., sprawa jest wybitnie wyraźna.

2. Sejm ma obowiązek konstytucyjny czwania nad ścisłym stosowaniem się władz wykonawczych, do upoważnień ustawowych. Szczególnie w zakresie budżetowym nadzór ten jest podstawowym zadaniem Głównego Ustawodawczego. Posłowie użyciwi nie mogą nie troszczyć się o istnienie jakichkolwiek wydatków, a szczególnie wydatków około 600 milionów zł., bez upoważnień ustawowych. Można np. złożyć mandat poselski, jeśli nie chce się zajmować tą sprawą, ale nie można być posłem i uchylać się od pełnienia tego konstytucyjnego obowiązku nadzoru.

Obowiązki z jednej strony Rządu, a z drugiej strony Sejmu są w ten prosty sposób wyraźnie określone. Jeśli ktoś usiłuje twierdzić inaczej, kreć ci, szuka wykrętów, świadomie schodzi z prostej drogi. Niema człowieka uczciwego i zdrowego umysłem, któryby tego nie rozumiał.

Gdy okres budżetowy 1927 — 28 skończył się 31-go marca 1928 i widoczne były wielkie przekroczenia, a nie było przedłożeń Rządu o kredyty dodatkowe, równocześnie zaś zaczął swę prace no wowybrany Sejm, zgłosił Klub Narodowy dnia 24-go kwietnia 1928 wniosek:

„— Wzywa się Rząd, aby zgodnie z Konstytucją oraz w myśl art. 6. ustawy skarbowej z dnia 22-go marca 1927 (Dz. U. Rz. P. nr. 30 poz. 254) przedłożył natychmiast Sejmowi projekt ustawy o kredytach dodatkowych za okres budżetowy 1927 — 28, podając równocześnie sposób ich pokrycia“.

Odrązu zatem, już blisko rok temu, istniało przypomnienie Rządowi tego obowiązku, więc za su było dosyć.

Wniosek ów, odesłany tegoż dnia 24-go kwietnia 1928 roku do Komisji Budżetowej, nie wszedł pod jej obrady w sesji letniej, gdyż Komisja zajmowała się zapóźnionym budżetem 1928 — 29, a potem sesję zamknęła, wobec czego natychmiast po otwarciu nowej sesji, dnia 6-go listopada 1928, w mowie w pełnym Sejmie pos. Rybarski przypomniał sprawę i wniosek.

Komisja Budżetowa Sejmu zajęła się wnioskiem na posiedzeniach 21-go i 28-go listopada 1928, w obecności p. Prezesa R. M. Bartla, który początkowo bronił poglądu, że o kredyty dodatkowe wystarczy zgłaszać się przy przedstawieniu zamknięć racuunkowych za dany rok, potem jednak uznał niezależność tych spraw, co stwierdzone zostało 28-go listopada 1928 roku w następującej uchwale Komisji Budżetowej zawierającej oświadczenie p. Prezesa R. M.:

„— Komisja przyjmuje do wiadomości oświadczenie p. Prezesa R. M. iż Rząd zgodnie z postanowieniami Konstytucji i ustawy skarbowej przedstawi Sejmowi niezależnie od zamknięć rachunkowych kredyty dodatkowe za rok budżetowy 1927 — 28 do ustawowego załatwienia.“

Co więcej, p. Prezes R. M. Bartel w oświadczeniu swem w Komisji, które stało się podstawą tej uchwały, dnia 28-go listopada 1928, powiedział:

„— Proszę tylko, aby panowie nie żądali tego odemnie dziś ani za tydzień, a zapewniam, że Rząd będzie dążyć do tego, aby tę sprawę załatwić jaknajszybciej“.

Oświadczenie p. Prezesa R. M. uznała większość Komisji za tak wyraźne i wystarczające, iż uzupełnienie go przez Klub Narodowy dodatkami określającym czas wniesienia przedłożeń o kredyty dodatkowe, mianowicie: do 15-go grudnia 28 r. nie uzyskał większości ani w Komisji ani w pełnym Sejmie, który przyjął do wiadomości oświadczenie, zawarte w uchwale Komisji, własną uchwałą dnia 5-go grudnia 1928 r.

Od tych oświadczeń Rządu z 28-go listopada i 5-go grudnia 1928 upłynęło zatem znowu więcej niż trzy miesiące a przedłożeń o kredyty dodatkowe nadal nie przedłożono.

Niema chyba poważnego człowieka w świecie któryby nie uznał, że zarówno Klub Narodowy który sprawę tę podniósł, jak cały Sejm okazał i cierpliwość i nawet pojednawczość w czekaniu jaknajdalej idącą.

Gdy jednak dnia 12-go lutego 1929 ukończył Sejm w trzecim czytaniu uchwalenie budżetu na rok 1929 — 30, a przedłożenia o kredyty dodatkowe do budżetu 1927 — 28, czyli o dwa lata wstecz jeszcze nie było, zgłosiły stronnictwa lewicy wniosek o postawienie Ministra Skarbu p. Czechowicza z tego powodu w stan oskarżenia przed Trybunałem Stanu, a dnia 26-go lutego 1929 wniosek ten był przedmiotem obrad pełnego Sejmu.

Jakież było stanowisko Rządu?

Już po zgłoszeniu wniosku o stan oskarżenia a przed obradami nad nim. P. Prezes R. M. Bartel złożył w pełnym Sejmie dnia 19-go lutego 1929 r. oświadczenie, w którym powiedział:

„— Kredyty dodatkowe w roku 1927 — 28 były otwierane nie inaczej jak na podstawie uchwały Rady Ministrów w każdym poszczególnym wypadku.... Oświadczam, że wniosek

skierowany wyłącznie przeciwko osobie Ministra Skarbu jest nieusprawiedliwiony.... Wniosek oświadczenia winien być skierowany przeciw całemu Rządowi.“

Chociaż wniosek postawiony był prawidłowo, bo odpowiedzialny jest przede wszystkim Minister Skarbu, jednak oświadczenie p. Prezesa R. M. zawierało wyraźne związanie sprawy p. Ministra Czechowicza z całym Rządem.

Nadto znowu w pełnym Sejmie przed uchwałą w sprawie stanu oskarżenia p. Prezesa R. M. oświadczył dnia 26-go lutego 1929 roku.

„— Nietylko jako szef Rządu, ale przede wszystkim jako członek parlamentu, nie do radzam panom szukania sukcesów politycznych na zaatakowanym przez panów odcinku

Sejm jednak wniosku o stan oskarżenia nie odrzucił, odesłał go uchwałą z 26-go lutego 1929 do Komisji, w myśl przepisów ustawowych o Trybunale Stanu, a gdy Komisja wdrożyła przewidziane postępowanie dnia 8-go marca 1929 p. Minister Czechowicz zgłosił swą dymisję ze stanowiska Ministra Skarbu i dymisja ta została mu udzielona.

P. Czechowicz, dając Komisji dnia 8-go marca 1929 wyjaśnienia już po dymisji złożył oświadczenie, w toku których były m. in. takie zdania:

„— Nie można jednak zamykać oczu na to, że pracować musiałem w wyjątkowych okolicznościach, że w roku 1927 — 28 Sejm był prawie nieczynny, że stworzenie warunków normalnej współpracy nie odemnie zależało i że jako Minister Skarbu miałem drogę do Sejmu zamkniętą.... Osiągnięcie wyższego celu mego życia zawdzięczam wyłącznie i jedynie marsz. Piłsudskiemu, jakże mogłicie żądać odemnie, żebym wystąpił wobec niego z votum nieufności... Zrozumiałem byłoby natomiast żądanie aby Minister Skarbu przyspieszył to przedłożenie, ewentualnie zaś, o ileby tego nie mógł uczynić, podał się do dymisji. O tem, jakie prądy i stanowiska były zajmowane w tej sprawie w łonie Rządu, będąc w stanie dymisji, mówić nie będę...“

Oświadczenia te są wymowne. Przebiega z poza nich niejedno o sprawach nieznanych a przede wszystkim o obecnym u nas stanie rzeczy powszechnie znanym. Któżby wątpił, że sprawa b. Ministra Czechowicza jest w tem wszystkim tylko szczegółem.

Niema człowieka poważnie myślącego, który by nie widział, po której stronie jest tu spokój i rzeczowość, a po której upór w niezgłaszaniu się o kredyty na wydatki z przed roku i więcej, a wraz z tym uporem żałosne przejścia.

Taki jest dotychczasowy przebieg sprawy która jeszcze trwa i która nie przeszła jeszcze przez okres największego napięcia. Wiele rzeczy można zrozumieć, ale nie to, by stanowisko Rządu w tej sprawie przedstawiać usiłowano jako słuszne i jako piękne. Te usiłowania rozbijają się o rzeczywistość, która sama mówi za siebie najwymowniej.

Trzeba energicznie odpowiedzieć na prowokacje litewskie wobec polaków.

Wilno, 13. 3. (radio.) Dnia 8 bm. na odcinku granicznym Święciany zostały brutalnie wyrzuczone z granic Litwy 60 letnia M. Mizani wraz z 30 letnią swą córką Heleną.

Powodem wysiedlenia było to, iż H. Mizani będąc nauczycielką szkoły polskiej w Wilkomierzu, brała czynny udział w życiu społecznym, wśród kolonji polskiej, oraz nauczała dzieci lihistorji i języka polskiego.

Ręka w rękę z Niemcami Nowy paszkwil na Polskę tym razem litewski

Wilno, 13. 3. (radjo.) Od czasu do czasu w prasie zagranicznej, przeważnie rosyjskiej i niemieckiej, ukazują się fantastyczne rewelacje o rzekomym tajnym układzie między Polską a Rumunją.

Ostatnio, dla odmiany, z podobną wiadomością wystąpiła litewska półurzędowa „Lietuwos Aidai“. Rewelacje pisma litewskiego co do treści mało różnią się od podobnych wiadomości, które w swoim czasie ukazały się na łamach „Bel. Tag.“ „Frankfurter Ztg.“ i innych. Dodano tylko, że w razie wojny z Rosją, Polska ma okupować Litwę na co Rumunja wyraża swą zgodę. „Lietuwos Aidai“ podając treść rzekomej umowy w skróceniu twierdzi, że posiada tekst jej dosłowny, który w najbliższym czasie zamierza ogłosić. Dotąd co prawda pogroźki swej nie wykonała.

Dwaj „czerwoni“ wygnańcy.

Trocki i Cziczerin w Niemczech

Berlin, 13. 3. (radjo.) „Demokratischer Zeitungsdienst“ potwierdza pogłoski, iż sowiecki komisarz spraw zagranicznych Cziczerin poszedł w „odstawkę“. Długotrwały urlop kuracyjny, spędzony zagranicą i stałe prolongowany jest tylko zamaskowanym wygnaniem. Cziczerin, bawiący obecnie w sanatorium w Grunewaldzie (Berlin) utrzymuje tylko bardzo luźne stosunki z tutejszym ambasadorem sowieckim, Krestyńskim. Rzeczywistym kierownikiem sowieckiej polityki zagranicznej jest Litwinow, zaufany Stalina.

Pakty zawarte ostatnio przez Sowietów z sąsiadami, odbyły się wbrew woli Cziczerina.

Przyjazd do Niemiec Trockiego jest prawie po stanowiony. Trocki otrzyma zrazu zwolnienie na 3 miesięczną kurację w Wiesbaden. Ponieważ Cziczerin na wiosnę ma udać się do Baden Baden, więc oba usunięte filary komunizmu będą miały sposobność uzalać się przed sobą na niewdzięczność swych uczniów.

POLITYKA KRAJOWA.

Widmo gen. Rozwadowskiego nad Sejmową Komisją Wojskową. — Projekt Klubu Narodowego.

* Sejmowa Komisja Wojskowa pod przewodnictwem p. Kościakowskiego obradowała nad wnioskiem Klubu Narodowego, referowanego przez p. Dziadoszkiego w sprawie uzupełnienia ustawy karnej wojskowej oraz Wojsk. Postępow. karnego z dnia 5. 7. 1912, dotyczących zastawienia aresztu śledczego względem osób wojskowych. Przewodniczący i referent oraz posłowie Be - Be wypowiedzieli się kategorycznie przeciw wnioskowi. Mimo to, posłowie Klubu Narodowego, przytaczając przykład postępowania z śp. zmarłym gen. Rozwadowskim, uzasadniali swój wniosek tem, że mimo, iż sędzia śledczy zwolnił gen. Rozwadowskiego z więzienia, generał był nadal w więzieniu zatrzymany. W głosowaniu postanowiono wniosek Klubu Narodowego przekazać Sejmowej Komisji Prawniczej celem wydania opinii w tej sprawie.

Sejm domaga się ustawy o administracji ogólnej.

* Sejmowa Komisja Administracyjna uchwaliła rezolucję wzywającą rząd do opracowania i przedłożenia Sejmowi Ustawy o administracji ogólnej z wyłączeniem działu szkolnictwa z podkompetencji wojewodów. Następnie poseł Ciołkosz interpelował przewodn. Komisji Polakiewicza, co stało się ze sprawą nadużyć przy wyborach. Przewodniczący udzielił wyjaśnień.

Czego im się zachciewa

Żądania mniejszości nie znają granic.

* Komisja Oświatowa Sejmu obradowała dziś nad referatem p. Wysockiego w sprawie grzebania zwłok zmarłych studentów żydowskich. Wnioski o przyznanie studentom żydowskim specjalnych praw, w głosowaniu upadły.

Projekt ustawy o notariacie został przez Komisję Sejmu uchwalony.

* Sejmowa Komisja Prawnicza po przeprowadzonej dyskusji uchwaliła projekt o notariacie oraz o opłatach stempowych od nieruchomości następnie powzięła rezolucję wzywającą rząd do opracowania i przedłożenia Sejmowi Ustawy o notariacie.

Oficerowie przy dyrekcjach kolejowych jako technicy wojenni.

* Przy wszystkich dyrekcjach kolejowych ustanowieni być mają łącznicy z ministerstwa spraw wojsk.

Na stanowiska te powołani będą oficerowie sztabu generalnego z wyższym wykształceniem technicznym.

Kontakt wspomniany jest konieczny ze względu na dużą rolę, jaką odgrywają koleje w całości kształcenia planów obrony państwa.

Z Moskwy tymczasem (przez Rygę) nadchodzi wiadomość o „wielkim wrazeniu“, jakie tam rewelacja pisma litewskiego wywołać miała — co tem dziwniej b. zmi, jako że urzędówka litewska, napewno nie wydrukowała by bez porozumienia z rządem sowieckim, swej wiadomości, która niewątpliwie ułożona została... w Moskwie.

Prasa sowiecka, podając za „Liet. Aidai“ treść rzekomego polsko - rumuńskiego układu, potwierdza ze swej strony jego „autentyczność“, zaznacza, że układ taki sprzeczny jest z podpisanym przez Polskę protokołem Litwinowa i zapowiada notę sowiecką w tej sprawie do rządu polskiego.

Jak donoszą z Bukaresztu, rumuński minister wojny oficjalnie zaprzeczył istnieniu jakiegokolwiek tajnego układu między Polską a Rumunją.

POLITYKA ZAGRANICZNA.

Rehabilitacja ś. p. Jakubowskiego

niewinnie zamordowanego przez Niemców.

— Prokuratorja w Neustrelitz wytoczyła proces pięciu osobom, zamieszkanym w procesie polaka Jakubowskiego, niewinnie skazanego na śmierć przez sądy niemieckie.

Chodzi tu o braci Nogens, których oskarżają o współudział w morderstwie, oraz o ich współników. Rozprawa sądowa rozpocznie się przed sądem przysięgłych na początku czerwca r. b.

Tak więc przez szowinizm antypolski prasy niemieckiej roztrąbiony rzekomy zbrodniarz, po śmierci udowodni swoją niewinność i wykaże okrucieństwa sądów niemieckich popełniane w stosunku do znienawidzonych polaków.

Sensacja w aferze z masłem

Falszowanie eksportu polskiego

masła ma podkład polityczny. Niemcy maczali w tem swój palec

Warszawa, 13. 3. (radjo.) Sprawa eksportu fałszywego masła do Anglii przyjmuje sensacyjny obrót. Jako pełnomocnicy firm poszkodowanych Henry A. Lane et Co Ltd. w Londynie i S. Davidson Ltd w Glasgowie przeprowadzali badania tej sprawy w porozumieniu z władzami, specjalnie w kierunku zabezpieczenia strat, poniesionych przez firmy angielskie. Na zasadzie posiadanych materiałów możemy już dzisiaj stwierdzić, że firmy angielskie poszkodowane zostały na sumę 5.000 dol. (około 24.000 zł.), że aresztowany przez władze polskie Zenon Berman był tylko agentem i wykonawcą zleceń, otrzymanych od niejakiego Eugena Wollermana, obywatela niemieckiego, zamieszkałego stale w Berlinie i nareszcie, że do afery

tej zamieszany jest jeszcze pewien emigrant rosyjski, zamieszkały na terenie W. M. Gdańska.

Nasz oddział berliński czyni obecnie starania zabezpieczenia części strat firm angielskich na majątku Wollermana. Część sfalszowanego masła wstrzymany transport 400 beczek znajduje się jeszcze w Gdańsku, które mamy polecenie sprzedać w drodze dobrowolnej licytacji.

Zachodzi bardzo poważne podejrzenie, że cała afera ma podkład polityczny, a mianowicie, że pewnym sferom niemieckich zależało specjalnie na skompromitowaniu eksportu polskiego masła i produktów rolnych. Badania w tym kierunku przeprowadza specjalny nasz delegat, wysłany do Berlina, Wrocławia i Hamburga.

Posel lewicowy łapownikiem

Żądał 6000 dol. za pomyślnie załatwienie sprawy w komisji sejmowej. — Należy do Stronnictwa Chłopskiego. — Znamy go również na gruncie chojnickim

Warszawa, 13. 3. (radjo.) W dniu wczorajszym obradowała komisja przemysłowo - handlowa nad projektem ustawy rządowej w sprawie udzielenia zezwolenia na zakup przez Polnin akcyj Towarzystwa „Gazy Wschodnie“. W toku dyskusji wysłał historja, rzucająca niesłychanie dziwne światło na Stronnictwo Chłopskie i niektórych jego członków; mianowicie poseł Langer z „Wyzwolenia“ złożył rewelacyjną wiadomość, związaną z transakcją kupna przez rząd od ban-

ków amsterdamskich terenów naftowych za 2.308000 dolarów. Radcą prawnym sprzedawców zagranicznych jest senator Stronnictwa Chłopskiego p. Miklaszewski do którego zwrócił się poprzednio z listem poseł Towarnicki należący również z początku do Stronnictwa Chłopskiego, ale obecnie „dziki“, proponując że chce się porozumieć ze sprzedawcami. Zażądał on od senatora Miklaszewskiego 6.000 dol. za to iż nie będzie stał wiał przeszkód na komisji i sprawa zostanie uchwalona pomyślnie. Pan Miklaszewski uważał to za szantaż, ale celem załatwienia sprawy zaproponował 300 dol. Dziś rano zwrócił się telefonicznie do p. posła Langer z prośbą, żeby przybył do niego w ważnej sprawie. Skoro p. Langer przybył do p. Miklaszewskiego, ten opowiedział mu o całej sprawie donosząc, że Towarnicki zaraz przyjdzie i prosił, żeby jako świadek słuchał z drugiego pokoju całej rozmowy.

Pan senator Miklaszewski przyjął zimno p. Towarnickiego, który oświadczył, że ma akcje „Gazy Wschodnie“ i chce żeby te akcje były włączone do kompletu akcji mających być kupionymi i żąda 6.000 dolarów. P. Miklaszewski dał odpowiedź odmowną, a wtedy p. Towarnicki powiedział:

Były szpieg niemiecki na Śląsku nadprezydentem prowincji polskich w Niemczech

— Wydział sejmików prowincjonalnych w Gliwicach (w niemieckiej części Górnego Śląska) wyraził wczoraj swoją zgodę na mianowanie znanego z afery szpiegowskiej d-ra Łukasza nadprezydentem niemieckiego Górnego Śląska.

Dr. Łukaszek był dotychczas nadburmistrzem w Zabrze na Górnym Śląsku. Nominacja jego zapewne nastąpi w najbliższym czasie.

Mianowanie dr. Łukasza nadprezydentem prowincji zamieszkiwanej przez przeważający procent ludności polskiej słusznie budzi w opinii polskiej obawy, iż teraz na niemieckim Górnym Śląsku naprawdę rozpoczną się narodowościowe prześladowania polskiej mniejszości.

Pozazdrościli Czesi Polsce

Proszą Ojca św. o przyjazd do Ołomuńca.

— Arcybiskup ołomuński wyjeżdża w dniach najbliższych do Rzymu, aby oficjalnie zaprosić Ojca św. do Ołomuńca, podczas wizyty Ojca św. w Wiedniu i Częstochowie. Jak z powyższego wynika, państwa europejskie zabiegają o względy Namiestnika Chrystusowego i radeby gościć Go u siebie.

Nieprzerwany potok krwi bratniej w Chinach.

Bratobójcze walki z powodu osobistych ambicji

— Z Pekinu nadeszła tutaj pogłoska o bardzo niepokojących postępach separatysty, gener. Czang-Czung-Czanga, który opanował już całą prowincję Szantungu.

Czang-Czung-Czang zajął Tchifu, którego załoga poddała się bez walki i zdobył przytem 40 armat, mnóstwo karabinów maszynowych i materiałów wojennych wszelkiego rodzaju.

Z tajemnic Reichswery Bestjalskie morderstwa na polakach dokonane w czasie plebiscytu

Berlin, 14. 3. W Szczecinie toczy się od kilku nastu dni sensacyjny proces przeciw por. Heine-
mu, członkowi tajnych bojówek nacjonalistycznych. Na procesie tym ujawniono rewelacyjne
fakty. Oto por. Heine, wzięty w ogień krzyżowych
pytań, przyznał się, że wyroki tajemne wydawa-
no w porozumieniu z ówczesnym rządem niemie-
ckim Bauera (socjalista), z ramienia którego łą-
cznikiem był generał von Pawenz, komendant
Reichswery w Szczecinie.

Organizacje bojowe, jak zwłaszcza „Ross-
bach”, były tajną częścią armji, zakonspirowaną
przed międzynarodową komisją aljancką.

Organizacja ta działała w roku 1920 na Po-
morzu, później w Nadrenji, a w czasie plebiscytu
górnosląskiego przerzucono ją na ten odcinek,
gdzie wystąpiła czynnie zarówno na froncie, jak
i na tyłach, tamże wykonała około 200 morderstw

na podstawie tajnych wyroków przeciw polakom
a w pewnych wypadkach także osobom niemiec-
kiego pochodzenia.

Na rozprawie odczytano wczoraj tajne rozka-
zy, wezwania do morderstw i dowody, że zarówno
władze wojskowe, jak i policja niemiecka były o
wszystkich tych wypadkach powiadomione.

Strajk kolejarzy w Niemczech zapowiedziany przez związek.

Berlin, 13. 3. (radjo.) Związek Zawodowy Ro-
botników i Pracowników kolei żelaznych Rzeszy
wystosował ultimatum od administracji naczel-
nej z żądaniem podwyżki płac. Ponieważ zarząd
kolei nie chce się zgodzić na podwyżkę płac, za-
chodzi możliwość proklamowania przez Związek
strajku generalnego.

WIADOMOŚCI OGÓLNE.

Ofiary łatwości ludzkiej

Znachorzy i fałszywi lekarze

o- W Rakowie koło Częstochowy osiedlił się
niedawno niejaki Józef Matulewicz, podający się
za lekarza z dyplomem „amerykańskim”.

Wezwany wczoraj do gospodarza Franciszka
Błaszczyka, we wsi Kamienica Polska, któremu
utworzył się wrzód na szyi, dokonał operacji usu-
nięcia wrzodu w sposób niesłychany.

Nie mając swoich narzędzi chirurgicznych, po-
prosił syna Błaszczyka o brzytwę i nią dokonał
operacji, jednak z takim skutkiem, że chory w
czasie tej operacji zmarł, prawdopodobnie skut-
kiem przecięcia arterji. „Amerykański” lekarz zo-
stał aresztowany.

Opisany wypadek nie jest pierwszy ni ostat-
ni i niemal codziennie donosi prasa o grasowa-
niu fałszywych lekarzy i różnych znachorów.

KRONIKA MIEJSCOWA.

Chojnice, dnia 14. marca 1929 r.

Z uroczystości Jubileuszowych

Proboszcza Parafji chojnickiej Ks. Kanonika Makowskiego.

Dzień wczorajszy był dla Chojnic nie tylko dniem świą-
tecznym ale i prawdziwą manifestacją uczuć katolickich
i przywiązania synowskiego do swego Duszpasterza.

Wczesnym już rankiem widzieć można było młodzież
odsłoniętą ubraną i starsze osoby, żywo rozmawiające o
uroczystości jubileuszowej a przedewszystkiem o osobie
Czcigodnego Jubilat Ks. Kanonika Makowskiego.

O godzinie 9,30 rano, ulicami miasta przeciągnęły szere-
gi młodzieży katolickiej na czele z orkiestrą i sztandarem
i ustawiły się przed plebanją. Później przybywały i us-
tawiły się wzdłuż ulicy Kościelnej. Natomiast wzdłuż ulicy
Gdańskiej gromadziły się począty tłumy publiczności.
Również do przystrojonego pięknie w girlandy, wieńce,
kwiaty i światła — Kościoła farnego, napływać począły
rzesze wiernych.

Punktualnie o godz. 10-ej ruszyła procesja z pod ple-
banji ku farze, a w otoczeniu księży kroczył Czcigodny Ju-
bilat Ks. Kan. Makowski.

Po przybyciu procesji do kościoła z Jubilatem na cze-
le, zaintonowany przez księży „Veni Creator Spiritus” od-
śpiewała chóralnie „Lutnia”, poczem Ksiądz Jubilat, w
asycie odprowadził uroczystą Mszę św. Po ewangelji wiel-
kie kazanie do wiernych oraz przemówienie do Jubilat wy-
głosił prof. ksiądz dr. Miszewski z Gdańska. W podniosłych
słowach wykazał Ks. dr. Miszewski ciężką a wielce odpo-
wiedzialną wobec Boga i Narodu rolę Kapłana, przytoczył
szereg faktów z życia Jubilat, które najdosadniej stwier-
dzają jakie zasługi położył Jubilat Ks. Kan. Makowski
przy pracy w łonie parafji i za młodych lat swoich w wal-
ce o polskość z najeźdźcą oraz w pracach historycznych
Pomorza.

Po uroczystej Mszy św., którą z wielkim wzruszeniem
odprawił Czcigodny Jubilat, w serdecznym przemówieniu
do zbranych parafjan, dziękował Jubilat za uczczenie Je-
go Jubileuszu i polecił się modłom parafjan do Boga o
dalsze siły do wytrwania na służbie bożej.

W końcu odśpiewali księża wraz z towarzyszeniem
chóru „Lutni”, — „Te Deum Laudamus”, którem zakończono
uroczystość w kościele. Po nabożeństwie procesja od-
prowadziła Czcigodnego Jubilat na plebanję.

Podczas Mszy św., asystowali uroczystości: Starosta
p. dr. Rzóska, Burmistrz Miasta p. dr. Sobierajczyk, Kom-
endant Garnizonu dypl. ppłk. p. Kawiński, przedstawiciele
władz samorządowych i komunalnych, przedstawiciele
prasy, Stowarzyszeń, Kupiectwa, Rzemiosła, Zrzeszeń Ro-
botniczych, Urzędniczych, Przysposobienia Wojskowego
i Wychowania Fizycznego, inteligencji oraz szerokie rzesze
parafjan, przywiązanych serdecznym uczuciem do swojego
Kapłana i Duszpasterza.

Kościół farny, ślicznie przystrojony festonami zieleni,
girlandami i tysiącem światel, czynił na modlących się
uroczyste i podniosłe wrażenie.

Sama uroczystość była niezwykle nastrojowa a z ust
wiernych parafjan niejedna do stóp Stwórcy popłynęła
modlitwa, niejedno głębokie padło westchnienie i prośba
gorąca o zachowanie nam jak najdłużej ukochanego Duszp-
asterza i Kapłana. Pocięzyciela smutnych i maluczkich,
Przyjaciela wszystkich wiernych.

O godzinie 14-tej odbyło się uroczyste śniadanie galowe
na salach hotelu Engla na cześć Jubilat.

Kupujemy wyroby krajowe.

Tut. gimnazjum zaprowadziło we wszystkich klasach
wywieszenie plakatów, wykonanych przez uczni. Plakaty
te wywieszone są w celu propagowania polskiego prze-
mysłu i popierania go. Można więc w każdej klasie zob-
aczyć napisy p. t.: My kupujemy tylko wyroby krajowe;
Swoi do swego po swoje i wiele innych zdań, podobnej
treści. Sądzymy, że młodzież gimnazjalna, patrząc wciąż
na te napisy i będzie z nich naukę czerpała.

Prawdziwie katolicki przykład godny naślado- wania przez Towarzystwa.

Dnia 9-go marca r. b. jako w dniu 10-cio lecia założenia
„Lutni” chojnickiej, odbyła się w kościele farnym w
Chojnicach, uroczysta Msza św. zamówiona przez „Lutnię”,
podczas której Lutnia „in gremio”, po odbytej poprzednio
spowiedzi przystąpiła wspólnie do Komunii Świętej.

Podczas nabożeństwa chór „Lutni” wykonał kilka ślicz-
nych śpiewów mszalnych.

Tak uroczyste, wspólne uczczenie rocznicy przez
„Lutnię” godne jest szerokiego uznania i stawione być po-
winno innym Towarzystwom jako przykład, rozpoczynają-
cia okresów pracy z Bogiem, przysłowie bowiem powiada:
„Kto z Bogiem — Bóg z nim”.

Przed Premierą Misterjum Calderona.

Już w nadchodzącą sobotę dnia 16 b. m. w sali Hotelu
Centralnego ujrzą mieszkańcy naszego miasta niezwykle
piękne dzieło Ks. Piotra Calderona „Tajemnica Mszy Świętej”.
Byłoby zbytek rozpisywać się o przygotowaniach
teatru, gdyż wiemy, że ostatnie przedstawienia były przygo-
towane należycie i starannie. Obsada pewnych ról jest dość
szczęśliwie podzielona tak, że spodziewać się należy, iż
uwypuklenie całości sztuki będzie artystyczne. Jak już
pisaaliśmy Teatr Ludowy nie szczędzi kosztów i nakładu
pracy aby wszystkie usterki i niedomagania usunąć. No-
wością w tej sztuce będzie prolog, specjalnie napisany
przez redaktora „Dziennika Pomorskiego” p. Swółę, w pi-
nem wykonaniu p. Gertrudy Grochowskiej. Pozaatem piękna
dekoracja przedstawiająca Jeruzolimę, oraz stylowe ko-
stjmy, chóry, organ i t. p. dopełnią całość sztuki.

Mieliśmy możność podziwiać pracę i przygotowania
Teatru Ludowego w tym kierunku i z punktu widzenia kry-
tycznego sztuka powinna wypaść nader zadawalająco, a
zatem nie powinno żadnego katolika zabraknąć na przed-
stawieniu.

Nadmieniamy, że protektorat łaskawy nad sztuką objął
nasz Duszpasterz Przewielebny Ksiądz Kanonik Makowski.

Co płacono na ostatnim targu?

Na ostatnim targu płacono za funt: masła 2.50 — 3.00 zł
słonina 1.60 — 1.70 zł, słonina wędzona 2.00 — 2.40 zł, sie-
kane 1.50 — 1.80 zł, wolowina 1.20 — 1.40 zł, wieprzowina
1.30 — 1.60 zł, cielęcina 0.90 — 1.40 zł, skopowina 1.30 — 1.40
zł, kielbasa polska 2.00 — 2.20 zł, czosnkowa 1.20 zł, kiszka
krwawa 1.00 — 1.60 zł, boczek 1.20 — 1.50 zł, wątrobianka
1.10 — 1.80 zł, metka 1.90 — 2.00 zł, nogi wieprzowe 0.50 zł,
saddo 1.80 zł, margaryna 1.80 — 2.00 zł, smalec 2.40 — 2.50 zł
kawa słodowa 1.00 zł, okonki 1.30 zł, okonki małe 0.70 zł,
marchew 0.25 — 0.30 zł, brukiew 0.30 zł, cebula 0.40 — 0.50
zł, ser 2.00 zł, główka kapusty 0.20 — 0.50 zł, za trzy pęczki
drzazg 0.25 zł, mendel jaj 3.50 — 4.00 zł, chleb 0.75 zł,
młota z brzozy 0.15 zł, koszyk 2.25 — 2.50 zł, słomianka
0.50 zł, kogut 4.00 zł.

Z ruchu Robotn. i Rzemieśn. Zjednoczenia Zawodowego Polskiego.

Dnia 8 marca br. w lokalu p. Locha odbyło się miesięcz-
ne Walne zebranie Robotników i Rzemieślników Zjednocze-
nia Zawodowego Polskiego w Chojnicach.

Zebranie zagał prezes powitaniem gości w osobach p.
Starosty chojnickiego dr. Rzóska mjr. rez. Nieboraka, sekre-
tarza okręgowego p. Szymańskiego i innych. Po sprawozda-
niu sekretarza z ostatniego walnego zebrania referat o ga-
zach trui-cvch o zastosowaniu ich podczas wojny i o nie-
szczęśliwych dla ludności skutkach przez użycie tych ga-
zów podczas walki wygłosił mjr. rez. p. Nieborak W ilustra-
cyjnym zestawieniu referenta przed oczami słuchaczy
przewiął się obraz straszego zniszczenia, jakiego doko-
nują gazy trujące Treściwość referatu i jasne a dostępne
określenia nagrodzone zostały hucznie oklaskami. Podzię-
kowali również prelegentowi: prezes i sekretarz okręgo-
wy.

Następnie przemawiał sekretarz okręgu p. Szymański
podając obecnym do wiadomości o połączeniu się chrześ-
cijańskiej demokracji i Zj. Zaw. Kat. z Zjednoczeniem Zawo-
dowem Polskiem w jedno stronnictwo. Dalej informował
członków o pracach dokonanych przez zarząd okręgowy
nad sprawami Zj. Zaw. Pol.

Przemawiał p. Starosta dr. Rzóska który podkreślił iż
robotnikowi należy się jaknajwiększa opieka aby pracę
swoją mógł spokojnie i z zamiłowaniem wykonywać, przy-
czem p. Starosta wskazał na stosunki panujące w Anglii
pod tym względem oraz na prawa i ochronę jakie tam ro-
botnicy posiadają.

Zebrani na czele z prezesem serdecznie p. Staroście
dziękowali. W wolnych głosach przemawiali: p. Szymański
Gibas i inni. Następnie prezes p. Arciuch zakomunikował
zebrany, że na skutek jego apelu do Towarzystw: wpłaci
li na sztandar Z. Z. P.: Tow. Zgoda 40 zł., Tow. Mężczyzn
Kat. 20 zł., i Tow. Powst. i Woj. 61 złotych.

Po wyczerpaniu tematu obrad, zebranie solwował pre-
zes hasłem „Szczęść Boże”.

Pięciomiesięczny kurs gospodarstwa kobiecego.

Pomorska Izba Rolnicza urządza przy jednej ze Szkół
Rolniczych letni pięciomiesięczny kurs gospodarstwa kobie-
cego, który odbędzie się w czasie od 1 czerwca 1929 r.
do końca października 1929 roku. Na program nauki skła-
dać się będą przedmioty ogólne - kształcące, gotowanie i
pieczenie, przetwory owocowe, nauka kroju i szycia, chów
bydła mlecznego, świń i drobiu oraz ogrodnictwo.

Opłata za kurs wynosić będzie 25 zł. płatnych z góry
koszty utrzymania wynosić będą ca 50 zł. miesięcznie.

Przyjętym będzie 40 uczennic.
Ze względu na ograniczoną ilość miejsc podania należy
już wnieść do Pomorskiej Izby Rolniczej Toruń, ul. Sienkie-
wicza 40 i załączyć trzeba: 1) metrykę 2) ostatnie świadectw

Idzie wiosna...

Gdzieś ruszyły lody,
Gdzieś topnieją śniegi,
Pełno brudnej wody,
W rynsztokach po brzegi.

Czasem deszczyk pada,
Słońce się uśmiechnie,
Nocą szron osiada,
Dachy srebrząc pięknie.

A choć narzekania
Słyszysz się wokoło,
Iż z oczekiwania,
Troska orze czoło.

Przecież z pól i lasów
Płynie wieść radosna,
Wieść tysiąca głosów:
— Idzie ku nam wiosna! —

— Idzie ku nam wiosna,
W całym majestacie —
Brzmij piosnka radosna
W mieście — na wsi w chacie!

Ciesz się ludziska
I Bogu dziękuj,
Ze ich mróz nie ścisną
I, że wiosnę czują.

Bo już z pól i lasów
Płynie wieść radosna
Miliona głosów:
— Idzie ku nam wiosna! —

M. Wiktor.

wo szkolne, 3) świadectwo moralności i 4) deklarację ro-
dziców lub opiekunów uiszczenia opłat za kurs.

Wiek od 14 lat. Po ustaleniu miejscowości, zostanie ogło-
szone w Kłosach przy której Szkole odbędą się kursy, jak
również zainteresowani będą listownie powiadomieni.

Pomorska Izba Rolnicza.

W sprawie organizacji wycieczek na P. W. K.

Powszechna Wystawa Krajowa w czasie swego trwa-
nia od 16 maja do 30 września br. ściąganie do Poznania kil-
ka milionów osób, które przybędą tak z kraju jak i zagranic-
cy bądź to pojedynczo, bądź w większych lub mniejszych
grupach wycieczkowych. Tak samo z racji Powszechnej
Wystawy Krajowej odbędzie się w Poznaniu cały szereg
kongresów i zjazdów, które skoncentrują nieraz w jednym
dniu po kilkadziesiąt tysięcy osób.

W związku z wielkim napływem przyjezdnych poważ-
ną rolę odegra sprawa zakwaterowania, którą Dyrekcja
PWK. stara się najracjonalniej i najprzejrzystej rozstrzy-
gnąć, by każdy z przyjezdnych znalazł odpowiednie lo-
cum. Chodzi więc w tym względzie o to, aby ruch wyciecz-
kowy równomiernie rozłożył na cały czas trwania Wysta-
wy tak, by sprawa kwater szła w parze z napływem przy-
jezdnych.

Dotychczas większość kongresów, zjazdów i wycieczek
zapowiedziana została na pierwsze miesiące Wystawy tj.
maj, czerwiec i lipiec i w związku z tem Miejskie Biuro
Kwaterunkowe rezerwowało potrzebną ilość kwater. Aby
uniknąć kłopotliwych sytuacji, wynikłych z nadmiernego
zapotrzebowania kwater na skutek gremjalnego zjazdu o-
sob zaleca się już obecnie organizowanie terminie na P.
W. K. na miesiąc sierpień i wrzesień. W terminie tym
sprawa zabezpieczenia kwater dla miejskiego Biura Kwate-
runkowego jest łatwiejszą do rozwiązania.

W sprawie zorganizowania i zgłoszenia wycieczek, uda-
jących się na Powszechną Wystawę Krajową, należy zwró-
cić się do istniejących komitetów powiatowych i wojewódz-
kich PWK. zajmujących się zgłaszaniem wycieczek, lub też
do istniejących na całym terenie Rzeczypospolitej delega-
tur Wielkopolskiego Związku dla Popierania Turystyki,
względnie innych do tego celu służących towarzystw,
biur podróży i osób, które znajdują się w bezpośrednim
kontakcie z regulującym i uzgadniającym terminy wycie-
czek Referatem Uroczystości i Przyjęć przy PWK.

Przyjazd wycieczki należy zgłaszać o ile możliwości jak-
najwcześniej, celem zarezerwowania kwater. W sprawie
zabezpieczenia kwater w Poznaniu konieczne jest po-
twierdzenie zarezerwowania na oznaczony dzień wydane
przez Miejskie Biuro Kwaterunkowe w Poznaniu lub odno-
sne biuro turystyczne które sprawę kwater z M. B. K. uregu-
łowało. Każda wycieczka musi mieć definitywnie ustalony
termin wyjazdu. Ze względu na niższą kolejową listą zgło-
szonych nie powinna zawierać mniej niż 25 osób. Dokład-
ną ilość osób bragnących przybyć na Powszechną Wystawę
Krajową w grupie wycieczkowej należy podać do wiadomo-
ści związku organizującego wycieczkę względnie do Dyrek-
cji PWK. z podaniem danych w jakim okresie wycieczka
chciałaby przybyć do Poznania, z jakich kwater pragnie
korzystać i ile dni zabawi w Poznaniu. Jeżeli wycieczka
pragnie korzystać poza Powszechną Wystawę Krajową
zwiększyć inne części Polski musi się zwrócić w tym celu
do odpowiednich biur turystycznych, które kierowaniem
ruchu turystycznego po Polsce się zajmują.

Kino.

W czwartek i piątek 14 i 15 bm. Arcydział filmowe,
malujące dramat wsi i miast polskich, w czasie wielkiej
wojny „ZDOBYWCA SERC. Wielki dramat w 10 aktach
oparty na głośnej powieści Maxa Broda. W rolach głów-
nych: Mary Philbin urocz. „Dziewczę z Karuzeli” i Iwan
Mozżuchin niezapomniany „Kurjer Carski”.

Akcja tego zyciowo - erotycznego dramatu rozgrywa
się w czasie wielkiej wojny na szlaku Moskwa — Lwów.
Najpiękniejsza epopea ludzkich namiętności! — Mars-bóg
wojny w swych barbarzyńskich harcach! — Kamieniowa-
nie grzesznicy!

RUCH w TOWARZYSTWACH.

Lutnia. Dziś w czwartek lekcja dla chóru mieszanego
o godz. 8 wiecz. w szkole.

Baczność! Druhny Stow. Kat. Młodz. Polskiej Leńskiej
Dziś w czwartek i w sobotę dnia 16 marca o godzinie 8-jej
wieczorem ping - pong w szkole.

Obecność wszystkich ćwiczących druhen konieczna
Naczelniczka.

Związek Towarzystw Restauratorów, zebranie w dniu
18 marca b. r. o godzinie 14 w restauracji Heinrich. Na
porządku dziennym bardzo ważne sprawy, a więc liczny
udział pożądan.

Baczność P. Z. K. W poniedziałek dnia 18. 3. 1929 o
godz. 19.30 odbędzie się na sali p. Jajdzewskiego nadzwycz-
ajne walne zebranie Polskiego Związku Kolejowców. Na
porządku dziennym bardzo ważne sprawy. O liczny udział
członków proszą.

Baczność! Podof. Rezerwy! W czwartek dnia 14 marca
odbędzie się zebranie, o godz. 7 wieczorem w lokalu p.
Jajdzewskiego. Z powodu ważnych spraw upraszamy o
przybycie wszystkich członków. Kolegów niezrzeszonych
upraszamy o przybycie na powyższe zebranie.

Za zarząd Kubik, prezes.

Zebranie Chrz. Stron. Rolniczego na pow. Chojnice,
odbędzie się nie w dniu 20 lecz 27 marca w lokalu Hotelu
Centralnego w Chojnicach. Zebranie odłożone z powodu
śniegów.
Zarząd.

Z POMORZA

Udawał urzędnika śledczego.

Pruszcz, pow. tucholski. W jednej z miejscowych zagrod pojawił się pewien osobnik, pochodzący również z powiatu tucholskiego w towarzystwie jeszcze jednego, znajomego zagrodniczki, i przedstawiając się jako tajny policjant wszczął nielada awanturę. Za ten karygodny czyn stanął on onegdaj przed Sądem Grodzkim w Tucholi gdzie oskarżyciel publiczny żądał ukarania go na 8 miesięcy więzienia. Sąd skazał go na miesiąc więzienia i 300 złotych kary. Nie wolno udawać urzędnika gdy się nim nie jest, ani też urządzać awantur.

Nieszczęśliwy wypadek przy pracy.

Klonowo, pow. tucholski. W środę ubiegłego tygodnia uległ zagrodnik p. Iwicki nieszczęśliwemu wypadkowi, wskutek którego walczy ze śmiercią. Tragicznego dnia w godzinach porannych znajdował on się w stodole, obsługując siewczarkę przy krajaniu siewczki za pomocą maneżu. W pewnej chwili, niewiadomo z jakiej przyczyny

pekło koło zapędowe siewczarki a odłamki uderzyły obok zajętego zagrodnika tak nieszczęśliwie, że prawie walczy ze śmiercią. Podał on się natychmiastowej opiece lekarskiej.

Giełda bydła

Poznań, dnia 12. 3. 1929.

Płacono za 100 kg. żywej wagi.

Cieleta:

- b) najprzedniejsze cieleta tuczone 160—170
- c) średnio tuczone cieleta i naprzędniejsze ssaki 150—156
- d) mniej tuczone cieleta i dobre ssaki 140—146
- e) liche ssaki 130—136

Owce:

- Opasy chlewne
- a) jagnięta tuczne i młodsze skopy tuczne 166—168
- c) miernie odżywione skopy i owce 120—130

Świnie:

- b) pełnomięsne od 120 do 150 kg. żywej wagi 226—230

- c) pełnomięsne od 100 do 120 kg. żywej wagi 220—224
- d) pełnomięsiste od 80 do 100 kg. żywej wagi 214—216
- e) mięsne świnie ponad 80 kg. 200—208
- f) maciory i późne kasty 170—210

Bydło:

- A. Woły:
 - b) pełnomięsne wytuczone woły od lat 4 do 7 144—148
 - B. Stadniki:
 - b) pełno mięsne młodsze 134—140
 - c) miernie odżywione młodsze i dobrze odżywione stare 120—126
 - C. Jałowki i krowy:
 - b) pełnomięsne, wytuczone krowy najwyższej wartości rzeźnej do lat 7 152—158
 - c) starsze wytuczone krowy i mniej dobie młodsze krowy i jałowki 144—146
 - d) miernie odżywione krowy i jałowki 126—132
 - e) liche odżywione krowy i jałowki 100—110
- Przebieg targu ożywiony.

Obwieszczenie.

Na mocy §§ 39 i 40 ordynacji miejskiej z dnia 30. maja 1853 r. zwołuję niniejszem zwyczajne jawne posiedzenie Rady miejskiej na **czwartek, dnia 21. marca 1929 r. o godz. 17-tej** w sali posiedzeń Rady miejskiej.

Posiedzenie Komisji Przygotowawczej odbędzie się w piątek, dnia 15. marca 1929 r. o godz. 17-tej w sali posiedzeń Rady Miejskiej.

Porządek obrad ogłoszony jest przez wywieszenie w skrzynce ogłoszeń w ratuszu.

Chojnice, dnia 12. marca 1929 r.

(—) **Kopicki**

przewodniczący.

Piec kaflowy

dobrze utrzymany na sprzedaż. Gdzie wskaże eksp. Dzien. Pom. 545

Poszukuję zaraz do mego biura 517

książkowej wykwalifikowanej.

Odpisy świadectw z podaniem pensji

J. Ohnesorge nast.

B. Kiedrowski
Czersk, Pomorze.

Poszukuję zaraz lub od 1. kwietnia b. r. młodszej inteligentnej

panienki,

zupelnie bleglej w rachunkowości i w piśmie polskiem. Zgłoszenia z odpisem świadectw, życiorysem, fotogr. i ja i wymaganej pensji skierować do

Hurtowni Wyrobów Tytoniowych w Tucholi.

Dziewczyna do usługi

potrzebna zaraz. 547 Dworcowa 22 II. wchód z Owczarskiej.

Przetarg przymusowy

W piątek, dnia 15. bm. o godz. 15. sprzedam na podwórzu spedytora Nowackiego najwięcej dającym za gotówkę:

1 wirówkę.

Licyt. odbędzie się napewno **Rogowski** kom. sądowy Chojnice. 551

Przetarg przymusowy

W piątek, dnia 15. bm. o godz. 17. sprzedam na podwórzu spedytora Nowackiego najwięcej dającym za gotówkę:

1 bibliotekę dębową Rogowski

Kom. sąd. Chojnice 550

Poszukuje się od 1. kwietnia

chłopaka do bydła

od 14—16 lat. 542 **N. Rudnik, Chojniczki.**

Potrzebne zaraz 549

2 dzielne dziewczyny

Hotel Dworcowy

KINO NOWOSCI

W czwartek i piątek o godz. 8-15 (14 i 15 bm.)

Arcydzieło filmowe, malujące dramat wsi i miast polskich, w czasie **wielkiej wojny!**

Zdobywca serc

Wielki dramat w 10 akt. na tle powieści **Maxa Broda**. W rolach głównych: **Mary Philbin** urocz. „**Dziewczyna z Karuzeli**“ i **Iwan Mozzuchin** niezapomniany „**Kurjer Carski**“. Akcja tego dramatu rozgrywa się w czasie wielkiej wojny na szlaku **Moskwa—Lwów**. Najpiękniejsza epopeja ludzkich namiętności! **Mars-bóg wojny w swych barbarzyńskich harcach! Kamieniowanie grzesznicy!** Pomimo olbrzymich kosztów, ceny zwykle!

Plomby, korony, mostki i zęby sztu, czne w kauczuku-jak również wszelkie przeróbki wykonuje

K. Rogge
dentysta
Gdańska 17.

Dzielnego starszego **domowego i pokojowej**

poszukuje zaraz 548 **Hotel Centralny**

Potrzebny zaraz lub od 1. IV. br. 543

chłopak

16—20 letni, z uciwiwej rodziny, jako domowy. **Józefat Górny** skład maszyn, Tuchola.

Poszukuję mieszkania

4-6 pokoj., możliwie w centrum miasta. 523 Zgłoszenia: Lekarz powiatowy Starostwo Chojnice

Wielki wybór żurnali:

Specjalne żurnale na bieliznę i dla dzieci, — książki z wzorami kaszubskimi

poleca

Księgarnia „**Dziennika Pomorskiego**“.

W niedzielę, dnia 17-go marca b. r.

odbędzie się na parterze i 1. piętrze mego lokalu

WIELKA WYSTAWA nowości wiosennych i latowych

Uprzejmie zapraszam Szan. Klientelę z Chojnic i okolicy, na zwiedzenie wystawy. Lokal mój będzie na ten cel otwarty w czasie od 2-giej po poł. do 8-mej wieczorem.

Juljusz Schreiber, Chojnice Rynek 17